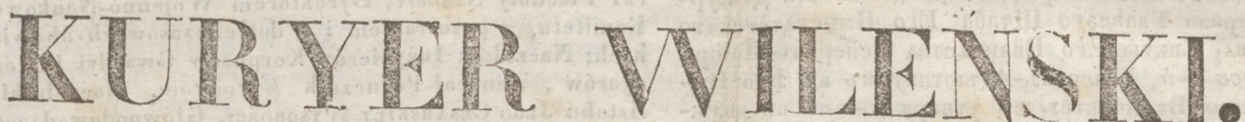
ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 2.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ВТОРНИКЪ***, *7-го Января.* — **1847** — *Wilno.* ***WTOREK***, *7-go Stycznia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 2-го Января.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 6-го Декабря, произведены за отличіе по службѣ, изъ Полковниковъ въ Генералъ-Маіоры: Командиръ 8-й Артиллерійской Бригады *Сикстель*; Командиръ Рязанскаго Пѣхотнаго Полка *Щелкановъ*; Командиръ Гусарскаго Принца Фридриха Гессенъ-Кассельскаго Полка *Яфимовичъ 1 й*, — всѣ трое съ оставленіемъ въ настоящихъ должностяхъ; Санктпетербургскій Брантъ-Маіоръ, состоящій по Кавалеріи *Орловскій*, который и увольняется отъ службы, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго жалованья; Командиръ Томскаго Егерскаго Полка *Бурковскій*, Командиръ Драгунскаго Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича Полка Баронъ *Каульбарсъ 1 й*, — оба съ оставленіемъ въ настоящихъ должностяхъ; Московскаго Жандармскаго Дивизіона *Семеновъ*, который и увольняется отъ службы, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго жалованья; Начальникъ Артиллеріи Войска Донскаго, состоящій по Гвардейской Конной Артиллеріи *Македонецъ*, съ состояніемъ по полевой Артиллеріи; Командиръ 2-й Гренадерской Артиллерійской Бригады, *Симборскій 2 й*, съ оставленіемъ въ настоящей должности; Командиръ 2-й Бригады Кавказскихъ Линѣйныхъ Баталіоновъ, состоящій по Арміи *Тимерманъ*; Начальникъ первыхъ четырехъ Округовъ Украинскаго Военнаго Поселенія, состоящій по Кавалеріи Баронъ *Рольцбергъ*, — оба съ оставленіемъ въ настоящихъ должностяхъ, и первый по Арміи, а послѣдній по Кавалеріи; Командиръ Кавказскаго Сапернаго Баталіона *Фелькнеръ*, съ состояніемъ по Саперныным Баталіонамъ и при Отдѣльномъ Кавказскомъ Корпусѣ; Лейбъ-Гвардіи Литовскаго Полка *Козловъ*, съ состояніемъ при Гренадерскомъ Корпусѣ и по Арміи: Командиръ Ольвіопольскаго Уланскаго Полка *Бергъ 3 й*, съ оставленіемъ въ настоящей должности; Лейбъ-Гвардіи Семеновскаго Полка *Уструговъ*, съ состояніемъ при Гренадерскомъ Корпусѣ и по Арміи; Командиръ Камчаткаго Егерскаго Полка *Колзаковъ*, съ оставленіемъ въ настоящей олжности; Лейбъ-Гвардіи Волынскаго Полка *Ольшевскій*, съ состояніемъ при Гренадерскомъ Корпусѣ и по Арміи, Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго Полка *Бахтинъ*, съ состояніемъ при Запасныхъ Гвардейскихъ войскахъ и по Арміи; Командиръ Елецкаго Пѣхотнаго Полка *Энгельгардтъ 5 й*, съ оставленіемъ въ настоящей полжности; Лейбъ-Гвардіи Московскаго Полка *Лагода*, съ состояніемъ при Гвардейскомъ Корпусѣ; Командиръ 3-й Конно-Артиллерійской Бригады

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 2-go Stycznia.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 6-go Grudnia, za odznaczenie się w słuźbie mianowani, Półkownicy Jenerał-Majorami: Dowódzca 8-éj Brygady Artyllery *Sykstel*; Dowódzca Riazańskiego Półku Pieszego *Szczołkanow*; Dowódzca Półku Huzarów Xięcia Fryderyka Hessen-Kasselskiego *Jafimowicz 1-szy*, — wszyscy trzej z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach; St. Petersburgskiéj ogniowéj straży, liczący się w Kawaleryi *Orłowski*, który przytém uwalnia się ze służby, z mundurem i pensyą całéj gaży; Dowódzca Tomskiego Półku Strzelców *Burkowski*; Dowódzca Półku Dragonów Jego Cesarskiéj Wysokości Następcy Cesarzewicza Baron *Kaulbars 1-szy*, — obaj z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach; Moskiewskiego Dywizyonu Żandarmów, *Siemionow*, który przytém uwalnia się ze służby, z mundurem i pensyą całéj gaży; Naczelnik Artylleryi Wojska Dońskiego, liczący się w Konnéj Artylleryi Gwardyi *Makiedoniec*, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku i z liczeniem się w Artylleryi Polowéj; Dowódzca 2-éj Brygady Artylleryi Grenadyerów, *Simborski 2-gi*, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku; Dowódzca 2-éj Brygady Kaukazkich Batalionów Liniowych, liczący się w Armii *Timerman*; Naczelnik piérwszych cztérech Okręgów Wojskowego Osiedlenia Ukrainy, liczący się w Kawaleryi Baron *Rolcberg*, — obaj z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach, i z liczeniem się, piérwszy w Armii, a ostatni w Jeździe; Dowódzca Kaukazkiego Batalionu Saperów *Felkner*, z liczeniem się w Batalionach Saperów i z zostawaniem przy Oddzielnym Korpusie Kaukazkim; Litewskiego Półku Przybocznéj Gwardyi *Kozłow*, z liczeniem się przy Korpusie Grenadyerów i w Armii; Dowódzca Olwiopolskiego Półku Ułanów *Berg 3-ci*, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku; Siemionowskiego Półku Przybocznéj Gwardyi *Ustrugow*, z liczeniem się przy Korpusie Grenadyerów i w Armii; Dowódzca Kamczackiego Półku Strzelców *Kołzakow*, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku; Wołyńskiego Półku Przybocznéj Gwardyi *Olszewski*, z liczeniem się przy Korpusie Grenadyerów i w Armii; Preobrażeńskiego Półku Przybocznéj Gwardyi *Bachtin*, z liczeniem się przy Zapasoych Wojskach Gwardyi i w Armii, Dowódzca Jeleckiego Półku Pieszego *Engelhardt 5-ty*, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku; Moskiewskiego Półku Przybocznéj Gwardyi *Łagoda*, z liczeniem się przy Korpusie Gwardyi; Dowódzca 3-éj Brygady Konnéj Artylleryi i N. 5-go Konnéj Lekkiéj Bateryi *Matwiejew 2-gi*, z pozostaniem Dowódzcą tejże Brygady; Dowódzca Naukowego Batalionu Saperów *Chomutow 2-gi*; Dowódzca Półku Kirassyerów Jego Cesarskiej Wysokości Xięcia

и Конно-Легкой N. 5-го Баттареи *Матвѣевъ 2-й*, съ оставленіемъ Командиромъ той же бригады; Командиръ Учебнаго Саперцаго Баталіона *Хомутовъ 2-й*; Командиръ Кирасирскаго Его Императорскаго Высочества Принца Петра Ольденбургскаго Полка *Тимковскій*,— оба съ оставленіемъ въ настоящихъ должностяхъ; Командиръ эскадрона Школы Гвардейскихъ Кавалерійскихъ Юнкеровъ, Лейбъ-Гвардіи Коннаго Полка Баронъ *Каульбарсъ*, съ состояніемъ по Кавалеріи; Командиръ Сибирскаго Уланскаго Полка *Дучинскій*; Командиръ Уланскаго Его Высочества Принца Александра Гессенскаго Полка *Роопъ 3-й*; Командиръ Драгунскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Константина Николаевича Полка *Баркъ-Петровскій*; — всѣ трое съ оставленіемъ въ настоящихъ должностяхъ; въ Полковники: Гренадерскаго Короля Фридриха Вильгельма III Полка, изъ Подполковниковъ, *Бѣлогужевъ 2-й* и *Копьевъ 2-й*; Лейбъ-Гвардіи Гродненскаго Гусарскаго Полка изъ Ротмистровъ *Рожновъ*.—Назначены: Исправляющій должность Дежурнаго Генерала Главнаго Штаба Его Императорскаго Величества, Свиты Его Величества Генералъ-Маіоръ *Игнатьевъ 2-й*, Генералъ-Адъютантомъ къ Его Императорскому Величеству, съ утвержденіемъ въ должности Дежурнаго Генерала Главнаго Штаба Его Величества; Членъ Военнаго Совѣта, Генералъ отъ Инфантеріи *Шубертъ*, Директоромъ Военно-Ученаго Комитета, съ оставленіемъ и въ прежнихъ должностяхъ; Начальникъ Инженеровъ Гвардейскаго и Гренадерскаго Корпусовъ, Генералъ-Лейтенантъ *Витовтовъ*, Начальникомъ Штаба Его Императорскаго Высочества, Главнокомандующаго сими Корпусами.

Piotra Oldenburgskiego *Timkowski*,— obaj z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach; Dowódzca szwadronu Szkoły Junkrów Konnej Gwardyi, Konnego Półku Przybocznej Gwardyi Baron *Kaulbars*, z liczeniem się w Jeździe; Dowódzca Syberyjskiego Półku Ułanów *Duczyński*; Dowódzca Półku Ułanów Jego Wysokości Xięcia Alexandra Hesskiego *Roop* 3-ci; Dowódzca Półku Dragonow Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Konstantego Nikołajewicza *Bark-Piotrowski*,— wszyscy trzéj z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach.—Półkownikami: Podpółkownicy Półku Grenadyerów Króla Fryderyka Wilhelma III *Biełohuzow* 2-gi i *Kopjew* 2-gi; Rotmistrz Grodzieńskiego Półku Huzarów Przybocznéj Gwardyi *Rożnow*.— Mianowani: Sprawujący obowiązek Dyżurnego Jenerała Głównego Sztabu Jego Cesarskiej Mości, Jenerał-Major Orszaku Jego Cesarskiej Mości *Ignatjew* 2-gi, Jenerał-Adjutantem Cesarza Jego Mości, z utwierdzeniem w obowiązku Dyżurnego Jenerała Głównego Sztabu Jego Cesarskiej Mości; Członek Rady Wojennéj, Jenerał Piechoty *Szubert*, Dyrektorem Wojenno-Naukowego Komitetu, z pozostaniem i w dotychczasowych obowiązkach; Naczelnik Inżynierów Korpusów Gwardyi i Grenadyerów, Jenerał-Porucznik *Witowtow*, Naczelnikiem Sztabu Jego Cesarskiej Wysokości, Głównodowodzącego temi Korpusami.

— Изъ Министерства Финансовъ выданы, 9-го Ноября 1846 года, слѣдующія привиллегіи: 1) Французскому подданному Лефевру, шестилѣтняя, на новоизобрѣтенный способъ буренія артезіанскихъ колодцевъ, и 2) Бельгійскому подданному Графтію и Австрійскому Юсту, пятилѣтняя, на новоизобрѣтенный способъ устройства осей въ экипажахъ съ усовершенствованіемъ втулокъ.

— Ministerstwo Skarbu wydało, 9-go Listopada 1846 roku, następne przywileje: 1) Poddanemu Francuzkiemu *Lefevre*, przywiléj sześcioletni, na nowo-wynaleziony sposób wiercenia studni artezyjskich, i 2) poddanemu Belgijskiemu *Graftiou*, oraz poddanemu Austryackiemu *Just*, przywiléj pięcioletni, na nowo-wynaleziony sposób urządzania osi pojazdowych, z udoskonaleniem buksz.

Изъ Казани сообщаютъ, что пребывающій тамъ съ нѣкотораго времени Фортепіанистъ, Г. Пишъ, Венгерскій уроженецъ, родственникъ знаменитаго Листа, далъ тамъ нѣсколько концертовъ къ совершенному удовольствію публики: онъ оттуда отправляется въ Москву, а потомъ въ Вильну.

Z Kazania donoszą, iż bawiący tam od niejakiego czasu artysta muzyczny na fortepianie P. Push, rodem Węgier, blizki krewny sławnego Liszta, w kilkakrotnych koncertach zadowolniwszy zupełnie licznie zgromadzającą się publiczność, a wybiera się ztamtąd w podróż do Moskwy, a następnie do Wilna.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 22 Декабря.

Неоднократное занятіе вольнаго города Кракова и области онаго, войсками трехъ Покровительствующихъ Державъ, подало поводъ къ замѣчаніямъ и представленіямъ Французскаго и Англійскаго кабинетовъ, касательно существованія этого вольнаго города, какъ равно въ отношеніи правъ вмѣшательства, къ коимъ тѣ кабинеты имѣютъ притязаніе, по поводу совмѣстнаго подписанія дополнительнаго акта къ Вѣнскому конгрессу. Г. Гизо объявилъ, что представленія эти касались независимаго существованія Кракова, а равно права не упускать изъ вида участи этого города, которое принадлежитъ всѣмъ державамъ, подписавшимъ Вѣнскій трактатъ: такъ называетъ онъ дополнительный актъ. Права, присвоенныя городу Кракову отдѣльными трактатами, утверждены включеніемъ важнѣйшихъ постановленій этихъ трактатовъ въ дополнительный актъ. Никто однако же не думалъ доказывать, что трактаты 1815 года, не могутъ подвергаться ни какимъ измѣненіямъ; учрежденіе Королевства Бельгійскаго, яснѣе всего опровергаетъ это мнѣніе. Однако же, по законамъ, это могло послѣдовать единственно по совѣщанію и соизволенію всѣхъ державъ, подписавшихъ дополнительный актъ. На вопросъ, почему въ Краковѣ нѣтъ Французскаго консула, Г. Гизо не отвѣчалъ положительно, а объявилъ что событія побудили къ временному и чисто военному занятію Кракова, и что политическое существованіе вольнаго города не будетъ нарушено. Въ такомъ положеніи находились вещи, по словамъ Г. Гизо въ Іюнѣ. Со стороны Англійскаго кабинета послѣдовало гораздо болѣе рѣшительное изъясненіе его мнѣнія о сихъ соотношеніяхъ. Лордъ Пальмерстонъ

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 22 grudnia.

Wielokrotne zajmowanie byłego wolnego miasta Krakowa i jego okręgu przez wojska trzech Opiekuńczych Mocarstw, stało się powodem przedstawień i uwag ze strony gabinetów: francuzkiego i angielskiego, w interessie exystencyi tegoż wolnego miasta, jak również w interessie praw interwencyi, do jakich też gabinety roszczą sobie prawo, z tytułu spólnego podpisania aktu dodatkowego do kongressu Wiedeńskiego. P. Guizot oświadczył, że przedstawienia rzeczone tyczyły się niezależnéj exystencyi Krakowa oraz prawa niespuszczania z oka losu tego miasta, służącego wszystkim mocarstwom, które podpisały traktat Wiedeński: tak bowiem nazywa on akt dodatkowy. Prawa przyznane miastu Krakowowi przez traktaty oddzielne, zostały zatwierdzone przyjęciem najważniejszych postanowień tych traktatów do aktu dodatkowego. Nikt jednak nie myślał dowodzić, że traktaty z 1815 roku nie mogą ulegać żadnéj zmianie, albowiem utworzenie Królestwa Belgijskiego jest najlepszym przeciw podobnemu twierdzeniu dowodem; jednakże, według prawa, mogło to nastąpić jedynie za naradą i przychyleniem się wszystkich Mocarstw, które akt dodatkowy podpisały. Na zapytanie, dla czego nie ma Konsula francuzkiego w Krakowie, P. Guizot nie odpowiedział szczegółowo: oświadczył jednakże, „iż wypadki zmusiły do chwilowego i czysto militarnego zajęcia Krakowa, i że polityczna exystencya wolnego miasta nie zostanie narażona.“ Tak stoją rzeczy, mówił P. Guizot w Czerwcu. Ze strony gabinetu angielskiego wyszło świeższe i jeszcze bardziéj stanowcze oświadczenie jego zdania o tych stosunkach. Lord Palmerston bowiem, w dniu 17-m sierpnia, oświadczył: że traktat Wiedeński pozostaje stanowiskiem do zapatrywania się na te stosunki.“ „Nie można zaprzeczyć, dodał tenże, że

объявилъ 17 Августа, что Вѣнскій трактатъ остается руководствомъ для сихъ соотношеній. Нельзя не сознаться (продолжаетъ онъ) что по поводу наслѣднихъ событій, оный нарушенъ, потому, что трактатъ сей положительно опредѣляетъ, что Краковъ имѣетъ быть вольнымъ городомъ; на таковое условіе согласилась не только Россія, Австрія и Пруссія, но также Великобританія, Франція, и прочія державы, подписавшія трактатъ. Краковъ отданъ подъ Покровительство трехъ первыхъ державъ, чтобы имѣть ручательство его независимости; но трактатъ не предоставляетъ имъ никакихъ правъ и только налагаетъ на нихъ обязанность охранять права города. Съ другой стороны, Краковъ долженъ исполнять обязанности и нести отвѣтственность независимаго государства, и для того не долженъ терпѣть у себя лицъ опасныхъ для другихъ державъ, и какъ сказано, если нельзя достичь этого, если Краковъ не исполняетъ своихъ обязанностей, тогда предстоитъ война. Лордъ Пальмерстонъ призналъ, что обстоятельства оправдываютъ послѣднее занятіе Кракова; полагалъ однако же, что Покровительствующія державы обязаны, по устраненіи сихъ обстоятельствъ, возстановить независимость, и ожидалъ этого потому, что Вѣнскій трактатъ, т. е. дополнительный актъ онаго, долженъ быть признаваемъ за цѣлое. Нельзя допустить, чтобы одно правительство исполняло обязанности этого трактата, а другое нѣтъ. Государствамъ Германіи наиболѣе важно сохраненіе этого трактата, а предусмотрительность ихъ должна была постичь, что если Вѣнскій трактатъ не имѣетъ силы на берегахъ Вислы, то не можетъ быть болѣе обязательнымъ на Рейнѣ или По. Что онъ не упуститъ также обратиться съ представленіями въ этомъ духѣ къ тремъ покровительствующимъ державамъ, и убѣжденъ, что державы сіи возстановятъ указанный Вѣнскимъ трактатомъ бытъ Кракова, какъ только обстоятельства дозволятъ это. Лордъ Пальмерстонъ также не далъ объясненій, почему не исполнилъ объявленнаго имъ въ 1836 году намѣренія: послать въ Краковъ Англійскаго консула; самъ однако же присовокупилъ, что дѣйствительно въ 1815 году не помышляли о событіяхъ, которыя подали поводъ къ временному занятію Кракова и о томъ, что когда либо въ столицахъ Европы учредятся комитеты и будутъ формировать возстанія.

Теперь, чтобы въ этихъ отзывахъ Французскаго и Англійскаго кабинета указать несправедливость проистекающую отъ ошибочнаго толкованія трактатовъ и событій, надобно внимательно разсмотрѣть положеніе дѣлъ Кракова на конгрессѣ, трактаты къ этимъ дѣламъ относящіеся, сущность дополнительнаго акта, и отношенія къ онымъ. Англія и Франція дѣйствительно участвовали въ преніяхъ о судьбѣ бывшаго Герцогства Варшавскаго, часть котораго составлялъ и Краковъ, но вовсе не участвовали въ трактатахъ заключенныхъ 3 (15) Мая 1815 года, между Россіею и Австріею и между Россіею и Пруссіею, а равно въ дополнительномъ договорѣ исключительно о Краковѣ, заключенномъ того же числа между тѣми же державами. Во вступленіи трактата между Россіею и Пруссіею изъяснено, что статьи для обоюднаго трактата составлены совмѣстно означенными тремя державами. Въ дополнительномъ трактатѣ о Краковѣ опредѣлительно сказано, что по условіямъ онаго, статьи относительныхъ трактатовъ о нейтралитетѣ, вольности и независимости Кракова, намѣрены они привести въ исполненіе. Трактаты сіи заключены только тремя державами. Краковъ неучаствовалъ и не могъ участвовать въ оныхъ, потому что бытъ независимаго государства получилъ онъ силою этихъ трактатовъ. Замѣтимъ еще, что послѣ того, кромѣ утвержденія договаривавшихся трехъ покровительствующихъ державъ, не послѣдовало никакого другаго формальнаго утвержденія, ниже признанія нейтралитета (какъ въ Швейцаріи) со стороны прочихъ Европейскихъ державъ. Франція и Великобританія не были въ этихъ трактатахъ договаривающимися сторонами, и положеніе ихъ, въ этомъ отношеніи, какъ и другихъ подписавшихъ, кромѣ трехъ Державъ, вовсе не измѣнилось заключеніемъ дополнительнаго акта къ Вѣнскому трактату. Дополнительный актъ состоялся въ слѣдствіе желанія подписавшихъ Парижскій трактатъ 30-го Мая 1814 года, чтобы разнородныя постановленія Вѣнскаго конгреса, заключающія въ себѣ общую пользу, вмѣстить въ одинъ обоюдный договоръ, и взаимно ихъ утвердить. Приложенія упоминаемыя въ 118 ст. дополнительнаго акта, къ коимъ относятся так-

ostatniemi wypadkami traktat ten został naruszony, ponieważ on wyraźnie stanowi, iż Kraków ma być miastem wolném, na który-to warunek zgodziły się, nie tylko Rossya, Austrya i Prussy, ale Wielka Brytania i Francya, oraz inne mocarstwa, które traktat Wiedeński podpisały. Oddano Kraków pod opiekę trzech piérwszych Mocarstw, by znaleść rękojmię jego niezależności; traktat zaś nie daje im żadnego prawa i tylko nakłada na nie obowiązek czuwania nad jego swobodami. Z drugiéj strony, Kraków wypełniać powinien obowiązki i ponosić odpowiedzialność państwa niezależnego. Dla tego nie powinien cierpieć żadnych indywiduów niebezpiecznych dla innych krajów; gdy zaś jak wyrzeczono, nie można tego otrzymać, gdy Kraków nie wypełnia swoich obowiązków, wówczas pozostaje tylko wojna. Ostatnie zajęcie Krakowa, uważał Lord Palmerston za usprawiedliwione okolicznościami; mniemał jednak, że Mocarstwa Opiekuńcze są obowiązane, po usunięciu tych okoliczności, do przywrócenia niezależności, i oczekiwał tejże. Albowiem traktat Wiedeński, t. j. znowu akt dodatkowy, musi być uważanym jako całość. Nie można dozwolić, by jeden rząd jednostronnie zobowiązania tego traktatu dopełniał, a drugi nie. Niemieckim mocarstwom szczególniéj o jego utrzymanie chodzić powinno, a ich rozstropność musiała zrozumieć, że traktat Wiedeński, jeżeli nie jest ważnym nad Wisłą, nie może być ważniejszym nad Renem lub Po. Nie zaniedba także uczynić w tym duchu przedstawień do Mocarstw Opiekuńczych, i ma przekonanie, że trzy pomienione Mocarstwa przywrócą Kraków do stanu, wskazanego traktatem Wiedeńskim, skoro tylko okoliczności na to pozwolą. Lord Palmerston także nie chciał dać objaśnień, dla czego nie wypełnił objawionego przezeń w roku 1836 zamiaru posłania Konsula angielskiego do Krakowa: dodał jednakże sam, że wprawdzie w 1815 roku, nie myślano o wypadkach, które dziś wywołały czasowe zajęcie, ani o tém, że kiedykolwiek w stolicach Europy zasiądą komiteta i organizować będą powstania!"

By teraz w tych oświadczeniach francuzkiego i angielskiego gabinetu poznać niesłuszność, wynikającą ze złego pojęcia traktatów i wypadków, pilnie należy rozważyć stan sprawy Krakowa na kongressie, traktaty jéj dotyczące, istotę aktu dodatkowego, równie jak ich wzajemne stosunki. Wprawdzie Anglia i Francya miały udział w rozprawach nad losem byłego Xięztwa Warszawskiego, którego część Kraków stanowi; wcale jednakże nie należały do traktatów, w tym przedmiocie zawartych pod dniem 3 (15) maja 1815 roku, pomiędzy Rossyą i Austryą i pomiędzy Rossyą a Prussami, oraz do traktatu dodatkowego o Krakowie w szczególności, który pomiędzy temi Mocarstwami pod tąż samą datą został zawartym. Wyraźnie czytamy we wstępie do traktatu pomiędzy Rossyą i Prussami, że artykuły tegoż, wspólnie dla wzajemnego traktatu pomiędzy rzeczonemi trzema Mocarstwami zostały ułożone; w dodatkowym zaś traktacie o Krakowie wyraźnie powiedziano, że za pomocą jego, artykuły ich właściwych traktatów o neutralności, wolności i niezależności Krakowa, mają zamiar w wykonanie wprowadzić. Do tych trzech traktatów nikt nie należy, tylko trzy Mocarstwa. Kraków nie ma w nich żadnego udziału i miéć go nie mógł, albowiem dopiero przez te traktaty otrzymał istnienie jako państwo niezależne. Uczynimy tu jeszcze uwagę, iż potém nie miało miejsca żadne inne formalne uznanie, prócz owego ze strony trzech kontraktujących Mocarstw Opiekuńczych, ani nawet uznanie neutralności (jak to miało miejsce dla Szwajcaryi) ze strony innych mocarstw Europejskich nie nastąpiło. Francya i Wielka Brytania, w pomienionych traktatach, nie były stronami układającemi się, a położenie ich w tym względzie nie zmieniło się wcale podpisaniem dodatkowego aktu traktatu Wiedeńskiego, równie jak innych podpisujących, oprócz trzech Mocarstw. Akt dodatkowy nastąpił w skutek żądania autorów traktatu Paryzkiego z 30 go maja 1814 roku, by różnorodne a mające ogólny interess postanowienia kongressu Wiedeńskiego, zgromadzić razem w jednym wspólnym układzie i wzajemnie zatwierdzić. Annexa w artykule 118 aktu dodatkowego wspomniane, do których także należą trzy traktaty z 3 (15) kwietnia 1815 r., należy uważać za przyjęte przez akt dodatkowy. Akt ten z resztą nic nowego stworzyć nie mógł, ani miał na

же три трактата отъ 3 (15) Апрѣля 1815 года, слѣдуетъ признавать утвержденными дополнительнымъ актомъ. Актъ этотъ не могъ произвести ничего новаго, и не имѣлъ того въ виду: цѣль онаго состояла только въ томъ, чтобы договоръ сторонъ освятить взаимнымъ утвержденіемъ. Отдѣльные трактаты трехъ державъ о Краковѣ, приняты были всѣми подписавшими дополнительный актъ и тѣмъ только, по силѣ того акта, подписавшіе оный не суть догов ривающимися сторонами во всѣхъ трактатахъ утвержденныхъ симъ актомъ; а только, въ извѣстномъ отношеніи; поручителями въ исполненіи оныхъ. Франція и Великобританія могли бы на основаніи своихъ правъ, вмѣшаться въ отношенія Кракова, но только въ случаѣ несогласія трехъ державъ. Большаго права ни въ какомъ отношеніи не льзя извлечь изъ того, что они подписали дополнительный актъ, потому что актъ этотъ не вмѣщаетъ въ себѣ никакого постановленія: что безотносительное сохраненіе изложенныхъ въ ономъ условій, остается подъ исключительнымъ ручательствомъ подписавшихъ. По сей причинѣ, ручательства условленныя и принятыя въ дополнительномъ актѣ, обязываютъ подписавшихъ только къ тому, къ сохраненію чего обязались договаривающіеся особыми трактатами, а подписавшимъ предоставляютъ только права ручательства и охраненія противъ односторонняго нарушенія сихъ трактатовъ. Если таковый специальный трактатъ, по совершенному соглашенію договаривавшихся, будетъ измѣненъ или упраздненъ, Франція и Англія не имѣютъ права вмѣшиваться. Онѣ могутъ входить съ дружественными представленіями, но права, предоставленныя имъ дополнительнымъ актомъ, не простираются далѣе. Много можно бы еще сказать, если бы мы поручителямъ признали право на то, отъ чего нынѣ отказываются главно-договаривавшіяся стороны. Не возможно распространить этого ручательства на Краковъ, по праву его сослаться на это, тѣмъ болѣе, что стороны сіи этого не сдѣлали. Примѣръ Французскаго министра иностранныхъ дѣлъ по Бельгійскому вопросу приведенъ неумѣстно, потому что въ этомъ случаѣ дѣло шло о трактатѣ съ Королемъ Голландскимъ, заключенномъ 31 Мая 1813 года, измѣненіе котораго требовало утвержденія. Въ отношеніи же Кракова не существуетъ никакого трактата, требующаго утвержденія этого города касательно упраздненія или измѣненія его силы. Мы можемъ только обратить вниманіе, что въ трактатѣ о Бельгіи, заключенномъ въ Лондонѣ 19 Апрѣля 1839 г., не упомянуто даже о дополнительномъ актѣ; который можно почитать общимъ утвержденіемъ, а ссылаются на трактатъ 31 Мая 1815 г. и въ 3 статьѣ упоминаютъ о немъ, какъ объ основаніи, По этому Франція и Англія несправедливо присвоиваютъ себѣ право вмѣшиваться въ дѣла Кракова, относительно отмѣны трактатовъ заключенныхъ тремя державами, которыя исключительно участвовали въ оныхъ. Въ заключеніе приведемъ только мнѣніе изъ Исторіи Бюла о системѣ Европейскихъ государствъ (т. 3 стр. 536) „что народное право проистекаетъ не отъ трактатовъ а отъ превосходства нравственной силы; что оно никогда не можетъ быть позитивно а удобоприняемо, и что въ отношеніи Вѣнскаго конгресса, утѣшительно было, что запутанное положеніе дѣлъ, въ чемъ оно само не устроилось, удалось уладить на нѣкоторое время.

celu: chciał on tylko kontraktującym nadać poświęcenie wspólnéj sankcyi. Przez to tylko, że szczegółowe traktaty trzech Mocarstw o Krakowie przyjętemi zostały przez wszystkich podpisujących akt dodatkowy, tenże akt nie uczynił wcale podpisujących stronami wszystkich tymże aktem zatwierdzonych traktatów, o ile niemi wprzód nie byli, ale tylko w pewnym względzie poręczycielami ich wykonania. Pod względem stosunków Krakowa, Francya i Wielka Brytania miałyby prawo mięszania się na mocy téj swojéj właściwości, gdyby zaszedł wypadek niezgody pomiędzy trzema Mocarstwami. Dalszego prawa pod żadnym względem nie można wyprowadzić z podpisania przez nie aktu dodatkowego, ponieważ tenże akt nie obejmuje żadnego postanowienia, iż bezwzględne utrzymanie przedmiotów w nim zawartych pod wyłączną rękojmią podpisujących zostaje. Dla tego rękojmie zastrzeżone i przyjęte w akcie dodatkowym mogą podpisujących do tego tylko zobowiązywać, do utrzymania czego zobowiązały się strony traktatami specyalnemi, a podpisującym nadaje tylko prawo rękojmi i obrony przeciw jednostronnemu znieważeniu tychże traktatów. Jeżeli więc podobny traktat specyalny, za wspólną zgodą stron kontraktujących, zmienionym lub zniesionym zostanie, Francya i Anglia nie mają żadnego prawa mięszania się w te sprawy. Mogą czynić przyjaźne przedstawienia, daléj jednak nie sięga ich prawo z aktu dodatkowego. Za dalekoby nas to zawiodło, gdybyśmy prostym poręczycielom przyznali prawo utrzymania tego, od czego zgodnie odstępują strony, głównie kontraktujące Niepodobna rozciągać téj rękojmi do Krakowa, jako upoważnionego do powołania się na nią, tem bardziéj, że to nie miało miejsca ze strony głównie kontraktujących. Przykład francuzkiego Ministra spraw zagranicznych z Belgią, źle jest wybranym; w tym wypadku bowiem chodziło o traktat z Krolem Holenderskim, zawarty w dniu 31-m maja 1815 roku, którego zmiana potrzebowała zatwierdzenia. Względem Krakowa zaś nie ma żadnego traktatu, któryby potrzebował zatwierdzenia tegoż miasta co do zniesienia lub zmiany. Możemy tylko zwrócić uwagę, że w traktacie z powodu Belgii, zawartym w Londynie 19 kwietnia 1839 roku, nie powołano się nawet na akt dodatkowy, jako noszący charakter sankcyi ogólnéj, ale na traktat z 31 maja 1815 roku, i ten, jako podstawę w artykule 3 m wymieniono. Dla tego wszelkie prawo Francyi i Anglii występowania w sprawie Krakowa, przeciw zniesieniu owych traktatów przez trzy Mocarstwa, które same tylko w tych traktatach udział miały, jest nieusprawiedliwionem. W końcu przypomnimy tylko z Historyi Europejskiego systematu państw (3 tom, str. 539): przez Bulau, „że prawo narodów nie z traktatów lecz z potężniejszéj siły publicznéj moralności wypływa; że prawo to nigdy nie może być razem pozytywném i praktyczném, i że pod względem kongressu Wiedeńskiego, tém przynajmniéj można się cieszyć, iż powikłany stan rzeczy, o ile się tenże sam nie uporządkował, zdołano na czas jakiś dobrze urządzić.

Франція

Парижъ, 27 Декабря.

Король отправился вчера въ Сенъ-Клу, и того же дня, вечеромъ, возвратился въ Парижъ. Принцъ Жуэнвильскій выѣхалъ въ Шербургъ.

— Референдарій палаты перовъ оффиціально пригласилъ перовъ, находящихся въ столицѣ. чтобы они прибыли въ день Новаго Года въ часъ по-полудни, во дворецъ, для поздравленія Короля.

— Королевскимъ постановленіемъ открытъ военному министру кредитъ въ 3,036,995 фр., по случаю возвысившихся цѣнъ на продовольствіе и фуражъ.

— Въ *Journal des Débats* полагаютъ, что предстоящее собраніе палатъ, засѣданія коихъ начнутся 11 Января, будетъ одно изъ важнѣйшихъ, бывшихъ во Франціи въ теченіе 15 лѣтъ; надѣются однако же, что г-нъ Гизо съ успѣхомъ разрѣшитъ всѣ вопросы.

Francya.

Paryż, 27 grudnia.

Wczoraj wyjeżdżał Król do St. Cloud, a wieczorem wrócił do Paryża. Xiążę Joinville udał się do Szerburga.

— Wielki referendarz Izby Parów wezwał urzędownie Parów znajdujących się w stolicy, aby dla złożenia Królowi życzeń przybyli do zamku w dzień Nowego Roku, o godzinie piérwszéj.

— Postanowieniem Królewskiém udzielony został Ministrowi wojny nadzwyczajny kredyt w ilości 3 036,995 fr., a to z powodu wyższych cen żywności i furażu.

— *Journal des Débats* mniema, że posiedzenie tegoroczne Izb, które rozpocznie się 11-go stycznia, będzie jednem z najważniejszych, jakie Francya miała od lat 15-tu; ufa jednak talentowi P. Guizot, że wszystkie najdrażliwsze kwestye z najzupełniejszém powodzeniem załatwi.

— Въ палатѣ депутатовъ, въ числѣ 159 членовъ, состоитъ: 66 адвокатовъ и нотаріусовъ, 7 лекарей, 44 человѣка военнаго званія, 52 гражданскихъ чиновника, 13 инженеровъ гражданскаго вѣдомства, 27 членовъ купеческаго сословія, 8 заводчиковъ 8 владѣльцевъ стекляныхъ фабрикъ, 6 министровъ, 15 членовъ академіи, 5 дипломатовъ, 6 литераторовъ, 3 редактора журналовъ и 115 помѣстныхъ владѣльцевъ.

— Французскій консулъ, Барбе-де-Жуи, оставилъ островъ св. Маврикія и отправился на островъ Бурбонъ, гдѣ ожидаетъ новыхъ инструкцій. По донесеніямъ съ острова Бурбона, Г. Барбе еще прежде жаловался на оскорбленія со стороны англійскихъ властей. При пріемѣ губернатора ему не оказало преимущества, на которое онъ имѣлъ право; сверхъ сего, при одномъ оффиціальномъ праздникѣ предложенъ былъ тостъ въ честь французскаго Короля, послѣ тоста въ честь герцога Веллингтона, и потому-то не хотѣлъ онъ присутствовать на пирѣ, данномъ въ честь адмирала Дакра, и не счелъ долгомъ посѣтить его.

— Бѣжавшій изъ плѣна отъ Абд-эль-Кадера, полковникъ Гурби де Коньяръ, 16 Декабря прибылъ въ Марсель съ товарищами своего плѣна. По его разсказамъ, источники эмира совершенно оскудѣли; незначительное число Арабовъ, сопровождающихъ его, находится въ совершенномъ разстройствѣ.

— Лаббе Вейсеръ, редакторъ журнала *Ami de la Religion*, назначенъ тайнымъ совѣтникомъ Пія IX.

29 *Декабря*.

Въ *Gazette de France* напечатано: Извѣстно, что дипломатическій корпусъ имѣетъ обыкновеніе приносить Королю поздравленія въ Новый Годъ, въ Тюльери, а папскій нунцій произноситъ рѣчь отъ имени своихъ сотоварищей. И въ нынѣшнемъ году дипломатическій корпусъ собирался, для составленія сей рѣчи, въ заключеніе коей упомянуто было объ испанскихъ бракосочетаніяхъ. ,,Франція,—было сказано въ ней,—наслаждается благополучными послѣдствіями, которыхъ ожидала отъ сего событія для обоюдныхъ сношеній.“ Лордъ Норманби, находившійся въ этомъ собраніи, счелъ необходимымъ объявить, что онъ весьма охотно соглашается желать семейнаго счастія, происходящаго отъ сказанныхъ бракосочетаній семейству Короля Филиппа, но не можетъ согласиться на то, чтобы симъ желаніямъ дана была общая мысль. Такъ какъ его правительство не согласилось на сіе событіе, то онъ не можетъ участвовать въ поздравительной депутаціи, если сія статья не будетъ исключена. Объ этомъ объявленіи доведено было до свѣдѣнія Короля. Вслѣдствіе сего, въ поздравленіи дипломатическаго корпуса упомянуто будетъ о бракосочетаніяхъ испанскихъ только какъ о домашнемъ событіи.

— Сегодня квесторы палаты депутатовъ извѣстили членовъ палаты, что Король будетъ ихъ принимать въ Новый Годъ, по утру, въ Тюльери.

— О состояніи разныхъ партій въ палатѣ депутатовъ носятся слѣдующіе слухи; министерская партія г-на Гизо имѣетъ 210 членовъ; независимая консервативная г-на Делессера 52; консервативная графа Моле 23; лѣвая сторона и лѣвый центръ Гг. Тьера, Дюпена и Одиллона-Барро 129; крайняя лѣвая сторона и республиканская 81; легитимистская 14; итого 459.

— По послѣднимъ донесеніямъ изъ Алжира отъ 20 Декабря, племена все болѣе и болѣе возвращаются въ прежнія свои жилища. Абд-эль-Кадеръ находился въ Аинъ-Цорѣ въ отчаянномъ положеніи, такъ какъ всего осталось при немъ только 300 всадниковъ и около 280 пѣхоты, которымъ онъ не въ состояніи даже платить жалованья и доставлять съѣстныхъ припасовъ. Еще въ худшемъ положеніи находится его приверженецъ, Бу-Маза, котораго племя Уледъ-Наили, къ коему онъ бѣжалъ, прогнало отъ себя.

— По распоряженію маршала Бюжо, посланцы Абд-эль-Кадера, задержанные въ Оранѣ, отправлены будутъ въ Тлемзенъ, а оттуда въ мѣстопребывініе депры эмира. Ожидать должно, что по возвращеніи этихъ посланцевъ, Абд-эль-Кадеръ рѣшится на заключеніе мира. Проектъ о построеніи желѣзной дороги изъ Алжира въ Блиду приводится въ исполненіе. Маршалъ Бюжо распорядился уже на счетъ отвода земли.

— Число европейскаго народонаселенія въ алжирской провинціи, простирается до 72,000 чел., въ Оранской провинціи до 21,000, и въ Константинской провинціи до 12,000, и того до 105,000 человѣкъ.

— Izba Deputowanych, licząca 450 członków, zawiera w swojém gronie: 66 adwokatów i notaryuszów, 7 lekarzy, 44 wojskowych, 52 urzędników, 13 inżynierów cywilnych, 27 członków stanu kupieckiego, 8 właścicieli fabryk, 8 posiadaczy hut, 6 Ministrów, 15 członków instytutu, 5 dyplomatów, 6 literatów, 3 redaktorów dzienników, tudzież 115 właścicieli gruntowych.

— Konsul francuzki Barbet de Jouy, opuścił wyspę św. Maurycego i udał się na wyspę Bourbon, gdzie oczekuje nowych instrukcyi. Według doniesienia z wyspy Bourbon, P. Barbet zanosił już dawniéj zażalenia na ubliżenie ze strony władz angielskich. Przy przyjmowaniu Gubernatora, nie dano mu właściwego pierwszeństwa, do jakiego miał prawo; prócz tego, przy jednym urzędowym obiedzie wzniesiono toast na cześć Króla Francuzów i dopiéro po toaście dla Xięcia Wellingtona; i dla tego to Konsul nie chciał się znajdować na obiedzie danym na cześć Admirała Dacres, i nie uważał za powinność odwiedzić Admirała.

— Uwolniony z niewoli Abd-el-Kadera Półkownik Gourby de Cognard, przybył dnia 16 grudnia z towarzyszami swéj niewoli do Marsylii. Według jego opowiadania, źródła Emira są zupełnie wyczerpane; mała liczba Arabów, która mu towarzyszy, zdaje się być zupełnie zdemoralizowaną i zwątpiałą.

— L'abbé Veysseure, redaktor dziennika *Ami de la Religion*, został Tajnym Radzcą Piusa IX.

Dnia 29 grudnia.

W *Gazette de France* czytamy: Wiadomo, że Ciało dyplomatyczne ma zwyczaj winszować Królowi na Nowy Rok w Tuilleryach. Nuncyusz Papiezki ma zwykle mowę w imieniu swych kollegów. I w tym roku zebrało się ciało dyplomatyczne dla ułożenia owéj mowy, w końcu któréj znajdowała się wzmianka o małżeństwach hiszpań. ,,Francya, (powiedziane tam było), cieszy się szczęśliwym skutkiem, jaki ów wypadek dla wzajemnych stosunków gotuje.“ Lord Normanby, który się także na téj konferencyi znajdował, widział się w tym względzie spowodowany do oświadczenia, że wprawdzie bardzo chętnie zgadza się na życzenia familijnego szczęścia, jakie z rzeczonych małżeństw dla familii Króla Filipa wypływa, ale nie może się przychylić, ażeby tym życzeniem powszechną myśl nadawano. Ponieważ rząd jego nie zezwolił na te związki, przeto on nie mógłby być uczestnikiem noworocznéj deputacyi, gdyby tego okresu nie wymazano. To oświadczenie udzielono naturalnie Królowi. W skutku tego, powinszowanie Ciała Dyplomatycznego wspomni o małżeństwach hiszpańskich tylko jako o domowém zdarzeniu.

— Dziś Kwestorowie Izby Deputowanych zawiadomili członków Izby, że Król przyjmować ich będzie na Nowy Rok rano w Tuileryach.

— Krążą następujące wieści o sile stronnictw w Izbie Deputowanych: ministeryalne, pod sterem P. Guizot, liczy 210 członków; niepodległe zachowawcze pod P. Delessert 52; zachowawcze Hr. Molé 23; lewe i lewego środka PP. Shiers, Dupin i Odillon Barrot 129; ostateczněj lewéj strony i republikanów 31; legitymistowskie 14; razem 459.

— Według ostatnich wiadomości z Algieru, pod dniem 20 grudnia, coraz więcéj pokoleń wraca do dawnych swych siedzib. Abd-el-Kader znajdował się w Ain Zohra w rozpaczliwém położeniu, gdyż tylko 300 jeźdców i około 250 piechoty pozostało jeszcze przy nim, którym nawet żołdu nie jest w stanie wypłacić i dobréj żywności dostarczyć. Jeszcze gorzéj ma się powodzić jego stronnikowi Bu-Mazie, którego Uled-Nailowie, do których się schronił, wypędzili od siebie.

— Marszałek Bugeaud odeśle zatrzymanych w Oranie posłanników Abd-el-Kadera do Tlemsen, a stamtąd do deiry Emira. Spodziewać się należy, że sprawozdanie pomienionych posłanników wywrze wpływ na Emira i skłoni go do pokoju. Droga żelazna między Algierem a Blidah dochodzi do skutku; Marszałek już wydał prawo o wywłaszczeniu.

— Liczba europejskiéj ludności w prowincyi Algieryi dochodzi do 72,000, w prowincyi Oran 21,000, a w prowincyi Konstantynie 12,000, razem 105,000 dusz.

30 Декабря.

Герцогъ Монпансье отправляется въ половинѣ Февраля съ своею супругою въ Брюссель.

— Тунискій бей прибылъ 25 с. м. въ Тулонъ, гдѣ былъ принятъ съ величайшимъ великолѣпіемъ, и на другой день предполагалъ отправиться въ Тунисъ.

— Въ журналѣ *France* утверждаютъ, что Французскій кабинетъ напрасно старался поселить недоразумѣнія между англійскими министрами; всѣ эти происки были безуспѣшны. Королева отозвалась, что ей весьма было бы пріятно, если бы Французскій кабинетъ могъ оправдаться, но она сомнѣвается, чтобы это было дѣло возможное.

— Въ *Presse* осуждаютъ поведеніе лорда Палмерстона относительно гр. Монтемолина, утверждая, что только униженіе министра въ дѣлѣ брачныхъ союзовъ въ Испаніи могло побудить его держаться противныхъ прежнимъ мнѣніямъ и покровительствовать партіи, съ которою прежде былъ въ борьбѣ.

— Въ продолженіе двухъ послѣднихъ недѣль занимались приготовленіемъ комнатъ въ дворцѣ Королевы Христины на Курсельской улицѣ, и думаютъ, что Королева родительница въ послѣднихъ числахъ Января пріѣдетъ въ Парижъ.

— Новая драма сочиненія г. Понсара, подъ заглавіемъ: „*Agnes de Méranie*", принята была публикою съ большимъ одобреніемъ.

Англія

Лондонъ, 28 Декабря.

Королева, послѣ праздниковъ, поѣдетъ въ Бадминтонгоузъ, къ герцогу Бофорту.

— Намъ сообщаютъ изъ Мадрита, что между Королевою Христиною и мужемъ Королевы Изабеллы произошли недоразумѣнія, вслѣдствіе коихъ первая вынуждена будетъ оставить Мадритъ. Вліяніе французскаго посланника, Г. Брессона, все болѣе и болѣе уменьшается. Утверждаютъ, что Королева Изабелла беременна.

— Въ *Morning-Chronicle* утверждаютъ, что лордъ Линкольнъ въ предстоящее собраніе парламента, будетъ главою оппозиціи противъ министерства виговъ.

— Лордъ каммергеръ, который по званію своему имѣетъ наблюденіе за театрами столицы, въ отвращеніе безнравственности въ малыхъ Лондонскихъ театрахъ, предписалъ удвоить цѣну на послѣднія мѣста. Распоряженіе это приведено будетъ въ исполненіе съ 1 Января.

— Въ *Standard* напечатано письмо изъ Константинополя, въ коемъ предсказываютъ о новомъ разрывѣ между Персіею и Оттоманскою Портою. По увѣренію этого журнала, въ Тегеранѣ, въ Персіи, собирается 40 тысячный корпусъ войска, которымъ будетъ командовать наслѣдникъ престола Аббасъ-Мирза. Корпусъ сей двинется въ Керманшахскую и Могамарскую области, для вытѣсненія оттуда турецкихъ войскъ. Находящійся въ Эрзерумѣ Персидскій коммисаръ, 1-го с. м. отправилъ къ Портѣ ноту, въ коей объявилъ: что если въ теченіе мѣсяца турецкія войска не очистятъ Могамарской области, то это будетъ почитаемо объявленіемъ войны. Ноту сію сообщилъ онъ англійскому и французскому коммисарамъ, послѣ чего, они втроемъ имѣли совѣщанія, въ коихъ турецкій коммисаръ не участвовалъ.

— Число преступниковъ и бродягъ въ Лондонѣ простирается до 80,000. Это классъ жителей выпиваетъ ежегодно на 3,000,000 ф. ст. водки.

Бельгія.

Брюссель, 27 Декабря.

Король и Королева прибудутъ сюда на Новый Годъ, и отъ 1 до 4 часовъ будутъ принимать поздравленія дипломатическаго корпуса, обѣихъ палатъ, судовъ, военнаго и гражданскаго начальствъ и особъ, имѣющихъ пріѣздъ ко двору.

— Палата представителей утвердила 24 с. м. государственный бюджетъ; послѣ чего отсрочила свои засѣданія по 12-е Января.

— Г. Нотомбъ, повезъ въ Берлинъ ратификацію почтовой конвенціи между Бельгіею и Пруссіею, которая получитъ силу съ 1 Января.

Dnia 30 grudnia.

Xiążę Montpensier w połowie lutego wyjeżdża z małżonką swoją do Bruxelli.

— Bej Tunetański przybył 24-go b. m. do Tulonu, gdzie był przyjmowany z największym przepychem, a nazajutrz miał odpłynąć do Tunetu.

— *France* utrzymuje, że gabinet francuzki naprożno chciał wzniecić nieporozumienie w ministerstwie angielskiém; wszystkie bowiem te zabiegi okazały się bezskutecznemi. Królowa miała oświadczyć, że wielceby to ją cieszyło, gdyby gabinet francuzki mógł się usprawiedliwić, ale wątpi, by to nastąpić mogło.

— *Presse* widzi z wielkiém niezadowoleniem postępowanie Lorda Palmerston względem Hr. Montemolin; czyni oraz uwagę, że tylko upokorzenie Ministra w sprawie małżeństw hiszpańskich, mogło go przywieść do wyznawania zasad przeciwnych i skłonić do zajmowania się stronnictwem, z którem sam dawniéj walczył.

— Od dwóch tygodni bardzo pilnie zajmują się przygotowaniem pokojów w pałacu Królowéj Krystyny przy ulicy Courcelles, i sądzą, że była Rejentka przed końcem stycznia przybędzie do Paryża.

— Nowy dramat P. Ponsard, pod tytułem *Agnes de Méranie* został przyjęty z największemi oklaskami.

Anglia.

Londyn, 28 grudnia.

Królowa po świętach Bożego Narodzenia odwiedzi Xięcia Beaufort, w Badminton House.

— Dowiadujemy się z Madrytu, że pomiędzy Królową Krystyną i mężem Królowéj Izabelli zaszły nieporozumienia, w skutku których piérwsza zmuszoną będzie opuścić Madryt. Wpływ P. Bresson, Posła francuzkiego, zaczyna coraz bardziéj upadać. Zapewniają, że Królowa Izabella znajduje się przy nadziei.

— *Morning-Chronicle* donosi, że Lord Lincoln, na przyszłem zebraniu parlamentu, stanie na czele oppozycyi, przeciw gabinetowi Wigów.

— Lord-szambelan, który ma nadzór z urzędu nad teatrami w stolicy, zapobiegając zgorszeniom i niemoralności, wydarzającym się na małych teatrach Londyńskich, polecił im podwojenie opłaty od miejsc pośledniejszych. Rozkaz ten ma wejść w wykonane od 1-go stycznia.

— *Standard* umieścił korrespondencyą ze Stambułu, która zapowiada nowe nieporozumienia między Persyą a Portą Ottomańską. Według tego dziennika, Persya zgromadza w Teheranie 40,000 wojska, nad którem obejmie dowództwo Abbas-Mirza, następca tronu. Armia ta uda się do Kermanszach i Mohamary, w celu wyparowania wojsk tureckich z rzeczonych prowincyi. Prócz tego, kommissarz Perski w Erzerum, przesłał Porcie notę, pod dniem 1-m b. m, w której oświadcza, że jeżeli w przeciągu jednego miesiąca wojska tureckie nie wyjdą z prowincyi Mohamary, uważać to będzie za wypowiedzenie wojny. Notę pomienioną złożył kommissarzom: angielskiemu i francuzkiemu, poczém ci trzéj dyplomacyi mieli z sobą kilka narad, w których kommissarz turecki nie miał udziału.

— Liczba złoczyńców i włóczęgów w Londynie wynosi 80,000. Klassa ta mieszkańców wypija rocznie za 3,000,000 f. szt. wódki.

Belgia.

Bruxella, 28 grudnia.

Królewska para wróci tu na Nowy Rok i od godziny 1-éj do 4-éj przyjmować będzie powinszowania Ciała Dyplomatycznego, obu Izb, sądów, tudzież władz cywilnych i wojskowych, jako też osób przedstawionych u dworu.

— Izba Reprezentantów uchwaliła 24-go b. m. cały budżet, a następnie odroczyła swe posiedzenia do 12-go stycznia.

— P. Nothomb wyjechał do Berlina, z ratyfikacyą konwencyi pocztowéj, zawartéj między Belgią a Prussami, która z dniem 1-m stycznia wejdzie w wykonanie.

Италія.

Римъ, 23 Декабря.

Кромѣ утвержденныхъ 21 Декабря двухъ кардиналовъ, Папа оставилъ другихъ двухъ *in petto*.

— 19-го числа с. м., возведенный въ достоинство кардинала, Марини, имѣлъ тайную аудіенцію у Папы, и оставилъ дворецъ будучи сильно растроганъ. Новый Римскій губернаторъ, Монс. Грасселини, прибудетъ сюда сегодня изъ Анконы.

— Депутація, назначенная правительствомъ для открытія существующихъ припасовъ хлѣба, съ цѣлію предпринять соотвѣтственныя мѣры, для предохраненія здѣшнихъ жителей отъ голода и чрезвычайной дороговизны, вызвала на дняхъ всѣхъ имѣющихъ припасы всякаго рода хлѣба, дабы въ продолженіе 10 дней извѣстили о количествѣ имѣющагося у нихъ хлѣба, съ означеніемъ мѣста, гдѣ онъ хранится. За ложное показаніе по этому предмету, назначенъ штрафъ въ 50—200 скуди

— На дняхъ обнародовано папское постановленіе, по силѣ коего католики, по поводу настоящей дороговизны деревяннаго масла, уволены отъ употребленія, въ обыкновенные постные дни, приправляемыхъ деревяннымъ масломъ кушаньевъ (*Magro*), а вмѣсто этого дозволено употреблять коровье масло и рыбій жиръ.

24 Декабря.

Кардиналъ Марини, принималъ 21 числа поздравленія римскаго дворянства, высшаго духовенства, чужестранныхъ дипломатовъ и чиновниковъ.

— Мы узнали изъ достовѣрнаго источника, что по повелѣнію Его Святѣйшества, уголовные суды будутъ отдѣлены отъ полицій, и что судьями имѣющихся открыться уголовныхъ палатъ, будутъ исключительно назначаемы законовѣдцы изъ гражданскаго сословія. Эти судьи, для независимости и неподкупности, будутъ назначаемы пожизненно съ соотвѣтственнымъ ихъ степени содержаніемъ. Ихъ засѣданія, съ незначительными исключеніями будутъ публичны. Сверхъ сего, при всякой палатѣ назначенъ будетъ прокуроръ, который долженъ наблюдать за исполненіемъ закона и производствомъ дѣлъ. При полиціи останутся только маловажные проступки. Надѣются, что эти суды открыты будутъ въ одно время съ введеніемъ новаго уголовнаго уложенія.

Испанія.

Мадритъ, 10 Декабря.

Вчера, послѣ полудня, всѣ министры собирались на совѣщаніе, на которомъ, какъ слышно, они условились между собою подать сегодня Королевѣ просьбы объ ихъ увольненіи. Президентъ министровъ Истурисъ, министръ юстиціи Конеха и военный министръ Сансъ, рѣшились не отягчать себя болѣе бременемъ министерскаго портфеля. Г. Монъ, напротивъ того, надѣется, что Королевѣ не удастся найти человѣка, который могъ бы принять на себя составленіе новаго кабинета. Г. Пачеко, прибывшій сюда за нѣсколько дней предъ симъ, хотя и готовъ пожертвовать отечеству своею собственною независимостію, однакожъ не иначе, какъ съ условіемъ, чтобы Королева назначила его министромъ-президентомъ еще до открытія кортесовъ и позволила ему принять въ кабинетъ трехъ прогрессистовъ; но, кажется, на это условіе не хотятъ согласиться ни Королева ни Король, слѣдовательно остается только одинъ Г. Монъ. Впрочемъ публичное мнѣніе требуетъ, не частной перемѣны, но распущенія цѣлаго министерства, а обѣщанное возвышеніе Г. Мона, считаютъ вообще знакомъ къ новымъ потрясеніямъ. Въ газетахъ утверждаютъ, что ни къ одному изъ теперешнихъ министровъ не питаютъ такой ненависти, какъ къ Г. Мону.

20 Декабря.

Результатъ выборовъ донынѣ слѣдующій: избрали умѣренныхъ 235 чел., прогрессистовъ 74, обсолютистовъ 4, всего 313 человѣкъ.

— Кортина избранъ въ Севиллѣ; также Донъ Педро Гомезъ-де-ло-Серна, послѣдній министръ внутреннихъ дѣлъ при Эспартеро, избранъ въ депутаты.

Włochy.

Rzym, 23 grudnia.

Prócz ogłoszonych w dniu 21-m grudnia dwóch Kardynałów, mianował Ojciec św. dwóch innych *in petto*.

— Dnia 19 b. m. nowo-mianowany Kardynał Marini miał tajne u Papieża posłuchanie, i mocno wzruszony opuścił pałac. Nowy Gubernator Rzymu, Mons. Grasselini, ma tu dziś przybyć z Ankony.

— Deputacya wyznaczona od rządu dla zbadania obecnych zapasów zboża, w celu powzięcia środków zabezpieczenia na przyszłość mieszkańców tutejszych od klęski głodu i wygórowanéj drożyzny, wezwała właśnie posiadaczów wszelkiego rodzaju zapasów zbożowych, aby w przeciągu 10 dni złożyli wykaz posiadanego zboża, z oznaczeniem miejsca, gdzie takowe jest zachowane. Na fałszywe podania w tym względzie oznaczono karę 50—200 skudów.

— Ogłoszone właśnie zostało postanowienie Papieża, mocą którego wierni, z powodu obecnéj drożyzny oliwy, uwolnieni zostali od używania, w zwykłe dni postowe, przyrządzanych z oliwą potraw (*Magro*), a dozwolono na to miejsce używać masła i tłuszczów.

Dnia 24 grudnia.

Nowo-mianowany Kardynał Marini przyjmował dnia 21 nader liczne powinszowania od szlachty Rzymskiéj, wyższego duchowieństwa, obcych dyplomatów i urzędników.

— Z dobrego dowiadujemy się źródła, że z rozkazu Ojca św. sądy kryminalne odłączone będą od policyi, i że nowo ustanowić się mające trybunały, osadzone będą Sędziami biegłemi w prawie, ze stanu cywilnego. Ci Sędziowie, aby ich uczynić niezawisłemi i przekupstwu nieprzystępnemi, mają być stosownie do stopnia swego uposażeni i na dożywocie mianowani. Posiedzenia ich, z małemi wyjątkami, mają być publiczne. Prócz tego przy każdym sądzie ustanowiony będzie Prokurator, który czuwać ma i nad wykonaniem praw i nad prowadzeniem processów. Przy policyi pozostaną tylko małe przewinienia policyjne. Spodziewają się, że sądy te utworzone będą jednocześnie z zaprowadzeniem nowego kodexu karnego.

Hiszpania.

Madryt, 16 grudnia.

Wczoraj po południu zebrali się wszyscy Ministrowie na naradę, na któréj, jak słychać, zgodzili się na to, aby dziś wspólnie podać Królowéj prośbę o swoje uwolnienie. Prezes Ministrów, Isturiz, Minister sprawiedliwości Caneja i Minister wojny Sanz postanowili nie przyjmować już wcale brzemienia teki ministeryalnéj. Przeciwnie zaś P. Mon liczy na to, że Królowéj nie uda się znaleźć człowieka, któryby się podjął utworzenia nowego gabinetu. P. Pacheco, który tu już od kilku dni powrócił, gotów jest wprawdzie ofiarować ojczyznie własną swoję niepodległość, ale tylko pod tym warunkiem, aby Królowa mianowała go Prezesem Rady jeszcze przed otworzeniem kongressu i dozwoliła mu trzech progresistów przyjąć do gabinetu. Zdaje się, że ani Królowa ani Król nie chcą na ten warunek przystać; tak więc pozostaje tylko nieustraszony P. Mon. Resztą opinia publiczna żąda, nie modyfikacyi, t. j częściowéj zmiany, ale ustąpienia całego ministerstwa, a zapowiedziane wyniesienie P. Mon uważane jest powszechnie za hasło do nowych wstrząśnień. Gazety zapewniają, że żaden z dotychczasowych Ministrów nie jest tak powszechnie nienawidzonym, jak P. Mon.

Dnia 20 grudnia.

Wypadek wyborów jest dotąd następujący: obrano umiarkowanych 235, progresistów 74, absolutystów 4-ch; razem 313.

— Cortina obrany został w Sewilli; także Don Pedro Gomez de la Serna, ostatni Minister spraw wewnętrznych za Esparterego, jest Deputowanym.

— Слышно, что правительство предписало своему посланнику въ Парижѣ (котораго также избрали въ депутаты), чтобы онъ Г. Олозагѣ отказалъ въ выдачѣ паспорта для обратной поѣздки въ Испанію, и что всѣ власти получичи повелѣніе задержать его, если бы онъ вздумалъ перейти границу.

— Изъ Каталоніи сообщаютъ: Карлистскіе партизаны весьма хорошо поступаютъ въ посѣщаемыхъ ими домахъ, за все платятъ добросовѣстно, и состоятъ изъ вѣжливыхъ людей (*gente fina*). Изъ сего должно заключать, они чтоначальники, и ожидаютъ только благопріятнаго случая, чтобъ образовать войско и произвесть общее возстаніе. Говорятъ, что многимъ охотникамъ, пребывающимъ еще въ своихъ домахъ, платятъ по 8 реаловъ (48 коп. сер.) въ сутки.

Португалія.

(*Изъ англ. газ.*)

На пришедшемъ въ Соутамтонъ пароходѣ „Квинъ" привезены извѣстія изъ Лиссабона, отъ 10-го Декабря, и изъ Опорта, отъ 11-го Декабря; они вовсе не оправдываютъ надежды на скорое рѣшительное торжество королевской партіи. Напротивъ того въ нихъ сообщаютъ о немаловажномъ успѣхѣ инсургентовъ, о которомъ Лиссабонскій корреспондентъ *Morning Herald* пишетъ слѣдующее: „Главный корпусъ инсургентовъ стоитъ по-прежнему въ Сантаремѣ, а войска Королевы расположены въ Картанѣ, и наблюдаютъ оттуда за движеніями своихъ противниковъ. Отрядъ инсургентовъ, состоящій большею частью изъ иррегулярныхъ войскъ, стоялъ, подъ командою Графа Вилла Реаля, въ Торресъ-Ведрасѣ, но былъ принужденъ отступить предъ отрядомъ въ 600 человѣкъ, посланнымъ Маршаломъ Салданьею подъ начальствомъ Полковника Лапы, и очистивъ Кальдасъ и Алькобасу, занялъ позицію въ Лейріи. Между тѣмъ дасъ-Антасу удалось отклонить вниманіе Салданьи фальшивою вылазкою, которая заставила послѣдняго думать, что непріятель намѣренъ вступить въ генеральное сраженіе предъ Сантаремомъ, и онъ отрядилъ изъ Сантарема корпусъ въ 2000 человѣкъ, въ томъ числѣ 160 кавалеристовъ, подъ предводительствомъ Графа Бомфима. Бомфиму приказано было занять Марсель кій Мостъ и воспрепятствовать переходу отряда въ 500 человѣкъ, который старался, подъ командою Полковника Феррейры, зайти въ тылъ Сантарема, чтобы отрѣзать сообщенія. Но Бомфимъ, узнавъ, что Феррейра уже соединился съ Лапою, выступилъ для ихъ преслѣдованія. Между тѣмъ Вилла-Реаль находился въ Уремѣ, въ Бейрской Провинціи, и защищался въ старомъ, разрушенномъ фортѣ противъ нападеній Лапы и Феррейры, которые были отражены имъ съ потерею. Какъ слышно, инсургенты овладѣли затѣмъ городомъ Санктъ-Убесомъ и владѣютъ теперь Алемтежемъ и Алгарвіею, за исключеніемъ Эльваса и берега Тага, лежащаго прямо противъ Лиссабона. Графъ Малло (?) начальствуетъ инсургентами въ Эворѣ, и Баронъ Альмаргенъ привелъ Коимбру въ хорошее оборонительное состояніе.—Роялисты утѣшаются, съ своей стороны, въ этихъ неудачахъ, извѣстнымъ взятіемъ Валенсы до Миньо. Въ *Diario* разсказываютъ, что тамъ захватили 98 тяжелыхъ орудій, 25 полевыхъ орудій и гаубицъ, 6 мортиръ, 5,600 ядеръ, 2,872 картечи, 180,000 патроновъ и 400 бочекъ пороха.

Турція.

Константинополь, 16 *Декабря*.

11-го числа с. м. верхный визирь получилъ собственноручное письмо Султана, коимъ онъ увѣдомляетъ его о рожденіи сына, который нареченъ Мехмедъ-Зія-Эдъ. Рожденіе юнаго принца будутъ праздновать съ обычною торжественностію,

— Słychać, że rząd polecił Posłowi swemu w Paryżu (który także obrany został Deputowanym), aby P. Olozaga odmówił paszportu na powrót do Hiszpanii, i że wszystkie władze otrzymały rozkaz przytrzymania go, gdyby przekroczył granicę.

— Piszą z Katalonii: Partyzanci karlistowscy bardzo dobrze obchodzą się w domach, które nawiedzają, płacą sumiennie za wszystko, i składają się z ludzi przyzwoitych (*gente fina*). Z tego powodu sądzić należy, że to są po większéj części naczelnicy i czekają tylko na pomyślną sposobność do uorganizowania wojska i wykonania zamachu. Słychać, że wielu ludziom, przebywającym jeszcze w swoich domach, płacą dziennie po 8 realów (48 kop. sr.).

Portugalia.

(*Z gazet angielskich*).

Parostatkiem *Queen*, który zawinął do Southampton, otrzymano wiadomości z Lizbony pod d. 10 a z Oporto pod d. 11 Grudnia. Wiadomości te nie usprawiedliwiają bynajmniéj nadziei powziętéj o prędkim i stanowczym tryumfie stronnictwa Królowéj. Owszem, dowiadujemy się z nich o znacznêm powodzeniu rokoszan, o którém Lizboński korrespondent gazety *Morning-Herald* pisze co następuje: „Główny korpus rokoszan stoi, jak uprzednio, w Santarem, a wojsko Królowéj rozłożyło się w Kartanie i daje ztamtąd baczenie na poruszenia swoich przeciwników. Oddział rokoszan, składający się po większéj części z wojsk nieregularnych, znajdował się pod dowództwem Hrabiego Villa-Reala, w Torras-Vedras, ale był zmuszony do cofnienia się przed oddziałem 600 ludzi, wysłanym przez Marszałka Saldanha, pod dowództwem Półkownika Lapa; poczém oswobodziwszy Caldas i Alkobas, zajął stanowisko w Leira. Tymczasem udało się das-Antasowi odwrócić uwagę Saldanhy przez fałszywą wycieczkę, która dała powód do myślenia temu ostatniemu, że nieprzyjaciel zamierza stoczyć walną bitwę przed murami Santarem, a tymczasem wyprawić z tego obleżonego miasta korpus rokoszan złożony z 2,000 ludzi, a w téj liczbie 160 jazdy, pod dowództwem Hrabiego Bomfima. Bomfim otrzymał był rozkaz osadzenia mostu w Marcelli, ażeby nie dopuścić przejścia oddziałowi z 500 ludzi który usiłował, pod dowództwem Półkownika Ferreiry, zająć stanowisko w tyle Santarem, dla przecięcia wszelkiéj kommunikacyi powstańcom; ale powziąwszy wiadomość, że Ferreira złączył się już z Lapą, udał się w pogoń za nimi. Tymczasem Villa-Real stał w Urem, w prowincyi Beira, i bronił się w staréj rozwalonéj warowni przeciw napadom Lapy i Ferreiry, którzy nareście za nadejściem z tyłu Bomfima, zostali odparci ze stratą. Rokoszanie, jak słychać, opanowali niezwłocznie miasto St. Ubes i posiadają obecnie Alemtejo i Algarbią, prócz miasta Elvas i brzegu rzeki Tagu, leżącego wprost na przeciw Lizbony. Hrabra Mallot dowodzi rokoszanami w Eworze, a Baron Almargem doprowadził Koimbrę do dobrego stanu obrony. Rojaliści, ze swojéj strony, starają się pocieszać w tych niepowodzeniach wiadomém już zdobyciem twierdzy Valence-de-Minho. W gazecie *Diario* głoszą, że zabrano w tém mieście 98 ciężkich dział, 25 dział polowych i haubic, 6 moździerzy, 5,600 kul działowych, 2,872 kartaczy 180,000 ładunków i 4,000 beczek prochu.

Turcya.

Konstantynopol, 16 *grudnia*.

Dnia 11-go lb. m. Wielki Wezyr odebrał własnoręczne pismo Sułtana, donoszące mu o narodzeniu syna, któremu imię Mechmed-Zia-ed. Urodziny młodego Xięcia obchodzone będą ze zwykłą uroczystością.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 7-го Января 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.